

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopolni naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake pete vrste po 40 vin za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrt leta 2 kroni, katere naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Prvi in drugi prepoved našega naroda.

Vsaka misel ima svoj začetek ali izvor v težnji, da se obstoječe socialno stanje izboljša. Pojavlja se v trenutku krize, ki nastane takrat, ko se jamejo osnovne obstoječe civilizacije rušiti, ker ne odговarjajo več prirodnim potrebam. To je temeljna ideja, ki je dotlej vodila družbo, a je izgubila sleherni vpliv in moč nad dušami, izgubila je napram temu tudi svojo socialno važnost. Toda nova ideja, ki se je pojavila, ni postala sama iz sebe. Otroci so oni, ki se čudijo, da se je pojavila neka nova, po njih mnenju neosnovana ideja, da se je začela celo razvijati v veliki meri. Ti ljudje ne vidijo, da je pojavljenje te ideje rezultat zgodovinskega delovanja v družbi, ne uvidijo, da leži opravičenost njenega razvoja v tem, da so stoletja pripravljala zanjo tla. Ta ideja se ni nepričakovano pričela v glavi kakšnega duševnega velikega ali trmoglavega in premetenega politika, marveč je samo izraz dejanskega, kulturnega stanja, njej ni treba toliko teorične izobrazbe, kolikor praktične uporabe, ki bi bila zmožna zadovoljiti družabne potrebe. Le te pa se menjajo, ker se menja tudi njeno kulturno stanje in mišljenje, z drugimi besedami, ker deluje razumniški in pravni razvoj. Zato ne more edna ideja neprestano dajati navodil gibanju človeštva, ona postane preživela, a v življenje stopi nova ideja kot izraz kulturnega stanja in naziranja. Borba, ki se vrši med nosilci edne in druge misli, vrši se v imenu priznanja od edne strani, a od druge strani pa v imenu napredka omike. Ta nova ideja pa more le tedaj uspešno delovati in dokončati borbo, ako je prešla polagoma v čustvovanje družabne skupine, ako je postala last same duše, katere ne razpravlja več o njej, temveč jo čuti in priznava za vodilno misel.

Tako in prav nič drugače je smatrati tudi ono misel, ki se je porodila v zadnjem času

med slovenskimi kmeti in ki sili v kljub nasprotju in oviranju vedno bolj in bolj na površje, kjer hoče v domači politiki postati misel-voditeljica in druga prepovednica slovenskega naroda.

V naslednjem hočemo pokazati, kako je nastala že omenjena ideja kmečke samoosvojitve med Slovenci, namreč, da so tudi to idejo pripravljala stoletja, da jo je pospeševal prvi prepoved naroda, pravše „zgoranj deset tisoč“, ter da je prebujenje kmečkega, najštevilnejšega stanu prvi in poglobitvi pogoj za ohranitev družabnih temeljev v vsakem, zlasti pa v slovenskem narodu.

Prvi prepoved naroda, ako se sploh smemo tako izraziti, se je začel v minulem stoletju na široki narodni misli ter je imel obsegati vsa narodno življenje: vse sloje v vseh panogah njihovega delovanja in nehanja. Ta prepoved je prišel od zgoraj. Zato pa je prerodil le višje sloje in ni prešel v panoge njihovega delovanja. To je dejstvo, ker prepoved se je začel najprvo potom slovstva, katero je imelo svoje zastopnike le v višjih krogih. Kajpada je šel an hotel iti prepoved od knjige tudi na gospodarsko polje, kjer je učinil, da so se sestavili politični programi. Rezultat našega prepoveda je doslej v obče ta, da nam je dal meščanstvo, razumnštvo. Delovanje našega razumnštva, kolikor ga ne jemlje država in dežela, se je raztezalo največ na slovstveno polje, dočim je v ostalih panogah narodnega življenja: v gospodarskem, trgovskem, obrtnem, kmetijskem, še v prvih povojih.

No, mi smo tudi videli, kako je naš prepoved bil del splošnega prevrata; kako se je bil ves naslonil po svojih idejah na zapad. Zato se je tudi naše prerodeno razumnštvo, in slovstvo navzelo tujega duha, a naša trgovina, promet, obrt in gospodarstvo je le odvisno od tujcev.

Prepovedne ideje, kakor načela človeških in narodnih pravic, pojem naroda, misel prosvete slovenske itd. probudile so le meščanstvo;

samo v njem so se razvila svojstva, potrebna za višje družabno, gospodarsko, narodno in državno življenje; meščanstvo ali tako zvani srednji stan je torej narod v višjem smislu. Toda prepovedne naše ideje niso v njem izražene in jasne. Na njih se opaža prelom narodne misli in tujih vplivov.

Temu je tudi to krivo, da je naše razumnštvo največkrat prikovano na oblast. Oblast pa je tuja in ozkosrčna; odtod se je tudi razumnštvo — ki misli, da je narod ter kuje program, — na edni strani udalo tujim vplivom ter pričakuje od tujine rešitve našega naroda, a na drugi strani se je zadovoljilo z ozkosrčnimi zahtevami oblasti.

Slovenski razumnik zli poje ali plaka, pripoveduje in sanjari. Ednostransko tudi pa mora biti razumnštvo v svojem počenjanju, ker izhaja skoro vse po edni poti, po neki birokratski šabloni: iz normalke v gimnazijo, iz gimnazije na vseučilišče, iz vseučilišča v službo. Kakor pa je omejeno življenje, omejene so tudi misli in čustva. Lepega, velikega in razvitega življenja še v našem narodu ni bilo.

Prepoved se je ustavil pri razumnštvu, ki tvori poseben, oddejen stan. Širji in najširji sloji narodni ostali so doslej v svoji večini nedotaknjeni od naših prerodovalnih idej. Nasproti razumnštvu, ki je vsaj deloma postalo del prosvitljenega društva, stoje ti sloji približno tako, kakor so jih izročila našemu času stoletja njihovega minulega življenja. Veliki deli našega ljudstva ne segajo s svojim duševnim obzorjem prek kroga verskih in obiteljskih nazorov; so kraji, kjer živi naše ljudstvo kakor človek skozi in skozi primitiven, brez vsakega pojma višje narodne skupnosti brez kakšnega narodnega čustvovanja.

V smislu naših prepovednih idej dana je sicer našemu ljudstvu naša zemlja, da bi jej bil lastnik in gospodar. Ono kot najširji sloj, odločuje s svojim glasom v našem javnem življenju. Toda

LISTEK.

Rubin.

Pripovedka, češki spisal Vaclav Beneš-Sumavský.
(Posl. Podravski.)

Na svetu se nahajajo ljudje, kateri korakajo v življenju tako tiho, da niti najbližnji njih sosedje ne čujejo njihovih korakov. Prihajajo in odhajajo, ne da bi kdo to opazil.

Takšen je bil Jožef Rubin.

Nekega dne je dospel k šefu velikega zavoda. Bil je tako shujšan, da bolj suh niti biti ni mogel. Obledo je imel ohlapno, visela je na njem kakor na obešalniku, povsod je bila prevelika ter se je zbirala v gube. Lice je imel Rubin blede ter velike ličine kosti, a oči brez leska; zamodrele ustnice pa so kazale sliko bede in resignacije.

Le s težavo je spravil iz sebe bojazljivo prošnjo za podelitev nekake službe.

Šef, dobro rejen gospod dobroščnega lica, z duhtečo smodko v ustih, je po strani pogledal prošilca. Ganjen, nemara po njegovi bedni una-

njosti, je vstal z naslojača, na katerem je sedel pri pisalni mizi ter ga vprašal, kaj da zna.

Rubin je bil stavbarski risar, toda že od jeseni brez službe.

„Ali imate čedno pisavo?“ vpraša ga lastnik zavoda.

Rubin bojazljivo pokima z glavo.

„Ali nimate kako svoje pismo pri sebi?“ vpraša šef dalje.

„Nimam“, odvrne prošilec.

„Pa vsaj svoj „notes“; tega vendar imate?“

Rubin vzame v zadregi iz telovnika oguljen zapisnik iz navadnega papirja brez platnic ter odprši ga na ednem mestu, ga poda lastniku zavoda.

Ta vzame knjižico v roke ter zagledavši ugledno, okroglo pisavo, prijazno pokima z glavo. Na to prevrne nekoliko strani.

Jožef Rubin se v zadregi zgane.

„Prosim, to sem jaz le tako...“ zajecija, toda besede mu obliči v grlu in blede njegovo lice nakrat pokrije živa rdečica.

Šef čita na ednem mestu opomnjo:

„Čimdalje huje prihaja. Od 1. januarja do 20. aprila nisem imel ni zajtreka, ni južine, niti

večerje. Branjevka mi je dajala na dolg vsaki dan za pet krajcarjev kruha, kar znese pet goldinarjev petdeset krajcarjev. Dne 20. aprila mi je odpovedala daljšo postrežbo...“

Rubinu se je zdelo, da se tla gugajo pod njim, kakor bi stal na valovih tekoče vode.

Lastnik zavoda zapre zapisnik ter ga nudi Rubinu, ki pa tega takoj ni opazil.

Danes imamo 25. aprila, pomisli si šef in ta revež, ki se osramočen nad svojo revščino trese pred njim, nemara celih pet dni ni jedel. Pri pomisleku na to zagomazé premožnemu možu mravljinici po hrbtu in v tilniku ga nekaj zbode.

„Imate zalo pisavo,“ reče šef čez nekaj časa, premagavši svoje ganutje. „Lahko ostanete tukaj, toda le za pomočnika, dokler si kaj boljšega ne najdete. Med tem dam vam petnajst goldinarjev na mesec.“

„Hvala vam,“ zajecija mladi mož in po licu se mu vlijeja dva potoka solz.

Končno ima torej službo. Že od jeseni je hodil iskajoč službe, dan za dnevom po mestu ter prosil vneto, obupno, toda zaman. Ponekde je prišel prepozno, ponekde prezgodaj. Na petde-

ono obdeluje danes svojo zemljo tako, kakor so jo obdelovali pradedje, a svoje ustavne pravice izvršuje pod pritiskom. Živi še pač čisto pod vplivom svojih tradicij, kjer jih še ni uničila sila sedanjega življenja.

Odtod izvira vsa naša slabost in nesreča. Ko smo v dubu našega preporoda zlomili plemenitaške sponke, izročili smo jih razumništvu, ki se je kmalu največkrat pretvorilo v birokracijo. Po njem smo hoteli postati narod, pustili pa smo jo brez širokih narodnih osnov, iz katerih bi moglo črpati svojo moč. Zato se je izročevalo ob vsaki priliki tujim vplivom, tujim strujam, svojo oblast pa je uporabljalo, da pokori ljudstvo, katero je ni umelo. Zato ni mogla dovršiti velike narodne naloge.

Ko smo pod vplivom preporodnih idej napravili ljudstvo za lastnika zemlje in najštevilnejšega delničarja svojega javnega življenja, je treba, da izvršimo v njem tudi preporod, ki ga napravi vrednega položaja, katerega je doseglo. Ne pozabimo, da smo mu dali zemljo in ustavo izpod tlake gosposke in jarma nemškega; če smo je proglasili narodnim udom, je treba, da se tudi ono seznani s preporodnimi idejami. Kot deležnik ustavnega življenja, mora imeti ljudstvo zavest o osebni svobodi, v svojih pravicah, v dolžnostih kot človek; kot narodni človek mora razumeti pojem naroda, torej tudi njegov obseg; mora si biti svesto svojih ustavnih pravic in dolžnosti, jasno mu mora biti, če mu ustava tudi jamči vse narodne pravice; povzdigniti ga je na moralno stopinjo, ki mu bo dajala moči, da izvršuje svoje dolžnosti dostojno človeka. Treba mu je izobrazbe, da jih prav umeva in spravlja v sklad s svojimi pravicami; da spozna važnost izobraževalnih ustanov in naredb za narodni razvoj in napredek.

V njegovih rokah leži naša materialna moč. Ona je lastnik zemlje, a Slovenci smo poljedelski narod. Treba je ljudstvo dovesti do višine umnega gospodarstva in do poznanja gospodarskih zavodov, da nam povzdigne trgovino, obrt, sploh vse gospodarsko življenje.

Nekateri morda oporeka, tega nimajo niti večji prosvitljeni narodi. A za nas govorita dva razloga. Eden je načelo človečnosti, občne pravice, katero naglašajo naši preporoditelji. Vsak človek naj se razvija v vsakem pogledu. Drugi razlog je ta, da je položaj velikih in malih narodov bistveno različen. V velikih narodih znaša morebiti število razumništva toliko, kolikor šteje kak mali narod. Pa dokler je ta velika inteligenca temu velikemu narodu dovolj močna obramba in dovolj čvrsti element, ki spaja in tvori, je treba v malih narodih, da je sleherni človek branilec narodnih pravic in sobojevnik v narodnem delu. Drugače se mali narodi ne morejo obdržati.

Zatorej je treba izvesti preporod najširših slojev v prvi vrsti kmečkega stanu, ki je za

narodno življenje najvažnejši. Ko se prerodi kmečki stan, tedaj bodo prerodeni vsi stanovi, ves narod, v svojih panogah narodnega življenja. Tedaj bodo vsi enako vredni in imeli bodo vsa svojstva, da sodelujejo samostalno v organizovanem narodnem delu na širokih osnovah prosvetnih, društvenih, gospodarskih.

Ko bo dovršen ta preporod, izgine prepada med razumništvom in ljudstvom; v tem prepadu bodo pokopani vsi tuji vplivi, ker zavlada v narodu ednotnem v vsej njegovej vstrajnosti eden interes, edna misel, — misel slovenska. Ta misel nam more osigurati bodočnost. Ako hočemo tako bodočnost dočakati in v svetovnem koncertu sodelovati, moremo le kot enoten organizovan narod, ki je močen nosilec svojih interesov, gospodarskih, političnih, društvenih in posvetnih.

Tako in samo tako je umeti in presojati najnovejše korake, mereče na emancipacijo in utrditev kmečkega stanu. Če se pri teh poskusih javljajo tu in tam neljube, da ostudne pri kazni, ne sme se toliko to upoštevati — sleherni boj s se tako idealnim namenom nosi na sebi pege — kolikor namen, ki je vzvišen nad človeškimi slabostmi.

Državni zbor.

Dne 10. maja je zbornica dovršila glavno razpravo vladne predloge o zvišanju državne žganjarine. Bistvo predloge je, da se državna žganjarina zviša za 20 vinarjev pri litru alkohola. Ta višji dohodek, ki se proračunava na 19.200.000 kron, pa naj se po razmerju konsuma razdeli med posamezne dežele.

V začetku je poslanec Malik oddal predlog glede uravnave reke Mure in Sulm. — Poslanec Hoffmann Wellenhof odda predlog glede zgradbe transverzalne železnice Gradec Hartberg. — Poslanec Žičkar in tovariši interpelirajo glede ureditve potoka Mislince v okraju Slov. Bistrice. — Poslanec Ploj interpelira predsednika, ako se je res z dnevnega reda vinarskega odseka odpravilo poročilo o vinski klavzuli. Predsednik je odgovoril, da se na to doslej še nismo mislili ni.

Potem preidejo na razpravo o davku na žganje. Poslanec Kos (Malorus) pravi, da je vlada z razbremenitvijo deželnih kreditnih zavodov od rentnega davka bogatina obdarila, sedaj pa hoče najrevnejšemu ljudstvu naložiti nov davek. Ozdravljenje deželnih financ je gotovo jako nujna stvar, in najboljši pomoček k temu je zvišanje osebne dohodninskega davka. Potem slika govornik žalostne razmere v Galiciji in oduševsko postopanje plemičev in druge gospode. — Poslanec grof Deym, govornik za predlog, pravi, da leži vzrok temu novemu bremenu, katerega nalagajo volilecem, v žalostnem položaju deželnih financ, ter obžaluje, da se ta predloga ne odda deželnim zborom v presojo. — Poslanec Korol se pritožuje nad zatiranjem rutenskega naroda, in

pravi, da bi iz političnih vzrokov morali glasovati zoper predlogo, a da bodo iz stvarnih razlogov glasovali zanjo. — Poslanec Reicher naglašaja potrebo, da se mora storiti vse, da se pitje žganja kolikor mogoče zatré; zlasti bi bilo treba ustanoviti zavetišča za pijance, in skrbeti za njihove otroke. Potem povdarja veliko škodljivost neizmerne uživanja pijače in pravi, da bi se moralo ljudstvo poučiti, da žganje ni redilno sredstvo. Potem navaja za primer škodljivosti alkoholnih pijač sledeče: Nek angleški zdravnik je naletel v neki ječi na šest sorodnikov, katerih rodoslovje je natančneje preiskal. Pri tem se je pokazalo, da je neka začetak tega stoletja živeča pijanka imela sinov, vnukov pravnukov itd. sploh vsega potomstva 839 oseb. Med temi jih je bilo 100 nezakonskih, 181 prostitutk, 142 beračev, 64 jih je sedelo v prisilnih delavnicah, 76 jih je bilo razbojnikov, med temi je bilo tudi 7 morilcev. Ti člani družine so veljali državo okrog 5 milijonov. — Vlada naj bi stopila v zvezo s posameznimi občinami ter jih podpirala zatirati uživanje opojnih pijač.

Potem je bila razprava prekinjena. Več vladnih predlogov je bilo brez prvega čitanja oddanih posameznim odsekom. Posl. Stein naznani ministrskemu predsedniku, da je vladne predloge glede skrajšanje delavnika rudarjev od socijalno političnega odseka že rešena, in vpraša zato, hoče li predsednik na to delovati, da pride ta zadeva takoj po budgetnem provizorju na dnevni red. Predsednik odgovori, da ni dobil v tej stvari od socijalno-političnega odseka še nikakega poročila. (Dalje prihodnjič.)

Celjske in štajarske novice.

(Imenovanje.) Mestni kaplan v Celju gosp. Ivan Krančič je dobil župnijo v Grižah. Strpljiv in zelo ljubezniv gospod je bil v vseh slojih celjskih Slovencev jako priljubljen. Pogrešala ga bodo marsikatera narodna društva.

(Tukajšni poštni in brzojavni urad) nas je naprosil objaviti, da je prestavil s 15. t. m. svoje blagajniške oddelke v I. nadstropju, tako, da je pri pošiljanju denarja oddati poštno nakaznico, položnico ali poštno knjižico pri prvem okencu, da se vpiše in potrdi, a denar je oddati pri drugem okencu, kjer je bil dosedaj oddelek za poštno hranilnico. Ta prememba je bila potrebna za uradništvo in občinstvo.

(Najnovejši možnarji za streljanje proti toči.) G. Ivan Rebek v Celji je izumil možnar, ki presega vse dosedanje konstrukcije po obliki in vrlini. Z novim možnarjem lahko posamezen skoraj tako lahko strelja brez vsake nevarščine kakor s puško, vključ temu pa je pok močnejši nego pri dosedanjih možnarjih. G. Rebek je tudi že vložil prošnjo za patent; sprejema in izvršuje vsa naročila že sedaj.

setih krajih so ga odpravili s tem, da so si zapisali njegovo ime, na katero so v najbližnjem trenutku pozabili. Drugi so se njegovi prošnji smijali ter se mu rogali. Prenesel je vso to muko, prenesel tudi gladajoč glad z bolešno resignacijo. . . Končno ima zopet službo! Zopet bo jedel, bo obedoval! V tem hipu je začutil, kako se glad, strašen in bolesten glad, stiskajoč srce in možek, sprebuja v njegovi notranjosti. „Hvala vam!“ spravi znova s težavo iz sebe, toda v bližnjem trenutku se prima slonila naslonjača. Polasti se ga vrtoglavnost, zdelo se mu je, da se soba vrti okrog njega; v ušesih mu je šumelo, pred očmi se mu je temnilo in srce mu glasno utripalo.

Lastnik zavoda ga prime za roko. Bila je mrzla, kakor roka mrlja.

„Kaj vam je?“ vpraša ga sočutno.

„Že mi je prešlo; bilo je to vsled veselja,“ zašepeta mladi mož, dvignivši čez trenutek svoje zarudele oči.

Šef izvleče iz listnice nekoliko goldinarjev ter porinivši jih Rubinu v roke, reče:

„Danes pojdite ter se najejte, jutri zarano pa pridite v našo pisarno.“

Druga dne Rubin zares pride. Takoj dobi delo. Imel je zalo pisavo in ker je bil dovolj izobražen, so ga lahko uporabili tudi za kaj

drugega, nego zgolj za prepisovanje. Toda sreče ni imel. Pripadal je k ljudem, ki ne pridejo nikdar v pravem času in pred katerim se vrata sreče zapro, predno so se rodili.

V pisarni je delal na vse pretege, ker so mu vsi njegovi tovariši prinašali še svoje delo in on iz strahu za službo, je delal za vse.

Toda navzlic vsemu temu je bil zadovoljen. Zamogel se je vsaj vsaki dan najužinati ter mu ni bilo treba poslušati naročil svoje gospodinje, češ, naj si poišče drugo stanovanje. Polagoma se je v njem prebudila tudi težnja po srečnejšem življenju.

V bližnji ulici, koder je vsaki dan hodil iz pisarne, je zagledal v prodajalnici tobaka mlado, zalo prodajalko. Večkrat jo je videl, kako je stoječa pred štacuno, se mu smijala. V Rubinovem srcu se prebude vsi vneti občutki k zali deklici. Vsakega dne je obstal pred humorističnim listom, ki je visel za steklenimi durmi prodajalnice; toda vsebina lista mu je ostala neznana, ker ni gledal v list, marveč v prodajalnico.

Stalo ga je dokaj premagovanjsko predno se je odločil ter stopil v prodajalnico.

„Kakšne smodke si želite, kuba ali havane?“ vpraša ga deklica z veselim smehom, ki ga je povsem zbegal.

„Ni kadil, toda rekel je, da hoče havane. Izbral si je dve.“

Med tem ko mu je dajala drobiž iz goldinarja, je on zrl deklici v plave, lokave oči in roka se mu je tresla, ko se je dotaknila njena bela, mehka rečica. Žarek sladkih, doslej neznanih občutkov mu je segel do srca.

Od tega časa je prihajal vsaki dan opoldne ter si kupil vsikdar po dve havani, postal nekoliko, se pozabaval z deklico ter se končno osmelil prijeti jo za roko. . . Bil je srečen, ljubil jo je vneto, iz vse svoje duše.

Enkrat se mu je pritožila, da njena roditelja bivata daleč, na Žižkovem in da se zvečer boji iti sama domu. Z rudečico na licu ji Rubin odvrne, da jo hoče zvečer pospremiti. Ni se upirala, marveč skoro z veseljem sprejela njegovo ponudbo.

Prišla je pomlad s cvetjem. Rubin si je kupil na obroke novo obleko in njegovi unanosti ni bilo kaj očitati. Vsako jutro je stekel na trg ter prinesel deklici dve sveži kitici, opoldne si je kupil dve havani, katere je doma shranjeval, zvečer pa jo je spremljal domu. To je bil najkрасnejši čas njegovega življenja.

(Konec prihodnjič.)

(Celjska nemščina.) Na vratih neke nemške hiše blizu nemške cerkve v Celju je čitati sledeči napis v klasični celjski nemščini: „Dachir ist ein Zimer remacherd(?) zu fergeben, mit zante kuchen.“ Ptujci, ki baš sedaj prihajajo v Celje, so naravnost očarani nad nemško izvirnostjo.

(Škropljenje tlaka) v Celju malo poznajo. Ali bi ne bila umestna naredba, kakršno je izdal ravnokar graški župan, da morajo hišni posestniki v toplejših dneh po dvakrat na dan pred svojimi hišami škropiti. V Celje so že začeli prihajati tujci, kateri mrmrajo nad prahom in smetjem, ki „zaljša“ mestne ulice v kljub uniformiranim pometačem.

(Osebnosti.) Namestniška svetnika sta postala okrajna glavarja baron Braun v Liezenu in dr. vitez K. Eisler pl. Eisenhort v Brucku n. M. Okrajni glavarji so postali na Štajarskem okrajna nadkomisarja baron Henrik Eisebeck, vitez Viljem Rzebaczek ter podtajnik v notranjem ministerstvu dr. Beloslav pl. Matlachovski. Namestniški tajnik za Štajarsko je postal nadkomisar baron Henrik Spiegelfeld.

(Klub vranskih kolesarjev) ima v nedeljo dne 19. t. m. svoj ustanovni občni zbor ob 5. uri popoldne v. salonu gosp. Južna pri Sv. Juriju ob Taboru. Kolesarje in kolesarke, kakor tudi vse prijatelje prelepega kolesarskega športa k mnogobrojni udeležbi vlijudno vabi začasni odbor.

(Sv. Jurij ob Taboru.) Savinsko učiteljsko društvo ima svoj letni občni zbor dne 23. maja ob 9. uri dopoldne v Letušu s sledečim sporedom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Razgovor o konferenčnem vprašanju „V koliko se spuščaj učitelj v socialno in politično življenje, da se ugledu stanu in šole ne škoduje?“ 4. Poročilo tajnika in blagajnika. 5. Volitev treh pregledovalcev računa. 6. Volitev društvenega vodstva. 7. Slučajni predlogi. — Po zborovanju odhod v v Šmartno na Paki, kjer je sestanek s tovariši šoštanjskega okraja in skupni obed v gostilni tovariša g. Kranjca. K polnoštevilni udeležbi vlijudno vabi Fr. Pečovnik, t. č. predsednik.

(Ljubno v Savinjski dolini.) Dr. Anton Vilimek, izvrsten zdravnik, zapustil nas je ter se preselil k Sv. Trojici v Slovenskih goricah pri Mariboru. Toži se nam po prijaznem gospodu, pogrešamo ga. Dal Bog, da bi se temu vestnemu zdravniku že v prvem času posrečilo tudi na novem bivališču pridobiti si ono veliko zaupanje kakor tukaj.

(Občinske volitve v Jurklostru) se vršijo dne 20. in 21. maja t. l. Nekateri agitatorji iz Št. Lenarta rujejo proti dosedanjemu delavnemu odboru z namenom, občino razkosati. Čast občine zahteva, da preprečijo volilci to nakano s tem, da pridejo vsi na volišče ter volijo trezne in značajne moze, ne pa ljudi, katerim je le za zdražbo in ime odbornika.

(Grda surovost.) V Dramljah se je vršil pretečeno nedeljo ustanovni shod bralnega društva. Govornik je nastopil jurist g. Ivan Zabukovšek iz Ponikve. Nahujskani in gotovo tudi upijanjeni domačini pa so napadli govornika s plankami in noži ter ga nevarno ranili. Bo li državno pravdnštvo našlo pravega provzročitelja?

(Strašna nesreča.) V Zagorju pri Pilštanju je zgorel nek mlin. Zgorela je mati s tremi sinovi, pa tudi oče je nevarno ožgan.

(Nesrečno vasovanje.) V Mihalovcih pri Pragarskem so ubili domači fantje hlapca Humskyja iz Cirkovc. — V Gaberniku so pri ednaki priliki zalotili domači fantje Jakoba in Antona Matjašič od Sv. Lovrenca v Slov. goricah. Jakob Matjašič je zelo nevarno ranjen.

(Slovenjebiatriško učiteljsko društvo) je zborovalo dne 2. maja t. l. v Slov. Bistrici. Zborovanja se je udeležilo v kljub slabemu vremenu povoljno število društvenikov in dva gosta (gospa Šampri in gospa Vobič). Po prečitani zapisnika zadnje seje in nekaterih manj važnih dopisov se vzame na znanje poročilo o sestanku delegatov štaj. „Lehrerbunda“. — Po izvolitvi dveh delegatov g. Sabatija in g. Šamprija za „Zavezino“ zborovanje na Bledu, je sledilo podavanje tovariša g. Šamprija. Naslov njegove razprave je bil: „Pod milim nebom“. Gosp. govornik je izborno kazal, kaj tu mimogrede vse prak-

tičen učitelj lahko iztakne za uporabo pri realističnem pouku v šoli. — Vsestransko odobravanje je sledilo koncu referata. — Prihodnje zborovanje bo prvi četrtek v mesecu septembru in sicer v Črešnjevou. Stori se je še izjava: Položaj šolskega vprašanja tirja resno, skupno in edinstveno postopanje vsega spodnje štajarskega učiteljstva, zato se izreče nujna želja, da se nameravana „Zveza vseh spodnještajarskih slov. učiteljskih društev“ naj oživotvori! Petje se je vršilo po zborovanju v čitalnici, kjer so nas še drugi gostje posetili.

(Grozno!) Govori se splošno, da sta znana viničarska zakonca Bratuša v Skrblijah pri Majšperku svojo 11letno hčerko zadavila, spekla ter — snedla, kajti našle so se le kosti in lasje.

(Klub „Ribniški fantje“) darujejo 12 kron v splošen namen za družbo sv. Cirila in Metoda. Srčna zahvala!

(Proti „Štajercu“) nameravajo ustanoviti v Mariboru nov list. Ali bi ne bilo boljše že obstoječi list „Slov. Gospodar“ v ta namen prekriti?

(Ubil je) dne 8. t. m. v Grušovju pri Mariboru posestnik Jurij Klemenčič kmečkega fanta Fr. Ribiča, ki se je vračal od nabora.

(Šulferajnska šola v Št. Ilju) je sprejeta v javno oskrbovanje. To je dosegel agitator Pistor proti volji ljudstva.

(V Ljubnem) na Gor. Štajarskem so našli 188 Slovencev. Kakor v Gradcu, tako so tudi v Ljubnem uradniki napram Slovincem odločno trdili, da poznajo le nemški občevalni jezik. Naštetih 188 Slovencev tedaj sploh ne zna govoriti nemški, ali pa so bili udje komisije pravičnejši kot v Celju.

(Nemška kmečka stranka Srednje in Gornje Štajarske) t. j. takozvana stranka „bauernbündlerjev“ ustanavlja svoje tiskarsko društvo, da izpodbije klerikalno konkurenco.

(Umrli je) v Gradcu dne 12. t. m. upokojeni finančni svetnik Emanuel Jagodic.

(Odbor akad. tehn. društva „Triglav“ v Gradcu) sestavi se je v zborovanju z dne 4. t. m. sledeče: Predsednik: iur. Janez Kolar. Podpredsednik: phil. Anton Majžer. Tajnik: iur. Viktor Hren. Blagajnik: iur. Otmar Golob. Knjižničar: phil. Pavel Lokovšek. Gospodar: iur. Ferd. Lašič. Odb. namestnik: med. Miroslav Škuf.

(Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu) ima svoj II. redni občni zbor v soboto, dne 18. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja; 2. Čitanje zapisnika br. društva „Slovenija“. 3. Poročilo odbora. 4. Proračun. 5. Poročilo revizorjev. 6. Poročilo klubov: a) sabljarskega, b) pravniškega kluba. 7. Ev. dopolnilna volitev v častni sod (1 član). 8. Slučajnosti. Gosti dobro došli!

„Zavod sv. Nikolaja v Trstu“.

Dne 28. aprila t. l. se je vršil v dvorani „Tržaškega podpornega in bralnega društva“ tretji redni občni zbor „Zavoda sv. Nikolaja“. Udeležba je bila zlasti od strani slov. služkinj obila, kar jasno priča, da vedo dekleta ceniti ustanovo, katere smoter je njih duševna in gmotna blaginja.

Zborovanje je otvorila predsednica gđ. Karla Ponikvarjeva, ki je navzoče presrečno pozdravila ter dala besedo tajnici gospej Ivanki Klemenčič. Tajnica se je v svojem poročilu omejila le na splošna dejstva, prepustivši podrobno poročilo o delovanju in položaju zavoda voditeljici notranje uprave gospej Mariji Skrinjarjevi. Tajnica je poročala sledeče:

Tretjič obdržuje „Zavod sv. Nikolaja“ svoj redni občni zbor, tretjič polaga račun o svojem delovanju. Z zadoščenjem lahko rečemo, da je ta račun tudi danes v popolnem soglasju z namenom in nalogo zavoda. „Zavod sv. Nikolaja“ je tudi v minulem letu dosledno in vestno vršil svojo človekoljubno misijo. Tudi letos se ni mogel tako razširiti svojega delokroga, kakor določa temelj njegovega programa, kajti primanjkovalo mu je v to potrebnih denarnih sredstev. V kolikor pa mu gmotne razmere in nekatere druge okoliščine niso delale nepremagljivih ovir, je dosegel svoj namen v polnem obsegu. Pogledajmo!

V minulem letu je „Zavod sv. Nikolaja“ sprejel 607 deklet, in sicer iz Kranjske 223, s Primorskega 201, s Štajarskega 116, s Koroškega 46 in iz Hrvatske in Dalmacije 22. Od postanka pa do konca leta 1900 je zavod oskrbel 1084 deklet. S takim številom more le malokateri podoben zavod dokumentirati svoje delovanje in opravičenost svojega obstanka.

Mnogo, mnogo izmed teh deklet je prišlo trkat na vrata našega zavoda v hipu, ko ji je pošel zadnji novčič, s katerim bi si mogla preskrbeti neobhodno potrebne hrane in prenočišča, ko ni imela ni edne odkritosrčne prijateljske duše, h kateri bi se zamogla zateči za kakršnokoli pomoč. Prišla je torej v hipu, ko je stala pred najgroznejšo bedo, ko so že po njej stezali svoje umazane roke podli brezsrčni ljudje, ki na brezvesten način izkoriščajo bedo in za puščenost ter nevednost naših deklet in jih pehajo v brezno pravne propalosti in duševne smrti. Lahko se torej reče, da je zavod s tem, da je ubogemu dekletu v takem hipu odprl svoja vrata in jo sprejel v svoje okrilje, ji takorekoč znova podaril življenje. In takih slučajev je bilo ogromno število. Tudi letos je torej imel naš zavod prebogato žetev na polju človekoljubja.

Vodstvo zavoda si je neprestano prizadevalo vzbuditi oziroma potrditi v mladenkah čut in zavest človeškega dostojanstva, ki je v zvezi z verskim čutom nepremagljiv jez nasproti nemo ralnosti. A tudi v narodnem oziru je zavod pravo ognjišče narodne zavednosti in ljubezni do naroda. Lahko se reče, da deklet, ki je vsaj nekaj časa bivala v zavodu, ne izgubi več svojega človeškega in posebej še narodnega poštenja. To nam potrjuje dosedanja skušnja. Izjeme so dosedaj bile le redke.

Žal pa, da v Slovincih še vedno ni pravega zanimanja in razumevanja glede našega zavoda. Sosebno so občine po ogromni večini popolnoma brezbrizne napram zavodu, vkljub temu, da je isti ravno njim v posebno korist, ker jim prihranja mnogo denarja in nebroj sitnosti.

Vodstvo zavoda je tudi letos poslalo vsem slovenskim občinskim uradom prošnje za podporo, a žal, da so občine, ki so se odzvale naši prošnji s primerno vsoto, le maloštevilne častne izjeme. Upajmo, da se v bodoče v tem oziru doseže temeljita prememba ter da bodo izjeme one občine, ki zavoda ne bodo hotele ali mogle podpirati.

Prav bi bilo, da bi vsaka občina določila zavodu stalno vsakoletno podporo. To bi pomenilo za občine mal davek, a našemu društvu bi se s tem zagotovilo bodočnost.

Več smisla in ljubezni za naš zavod so pokazali slovenski zasebniki in nekateri denarni zavodi, kakor se razvidi iz blagajničnega poročila.

Za vse sprejete podpore se je odbor pisanim potom zahvalil. A bodi še enkrat vsem častitim darovalkam in darovalcem, posameznikom in korporacijam izrečena na tem mestu presrečna zahvala!

Odbor je imel od zadnjega občnega zbora 11 rednih sej, na katerih se je, razven o tekočih stvareh, opetovano bavil z vprašanjem, da bi se v zavodu zasnovala redna predavanja, a valed vsakojakih ovir se to vprašanje še ni moglo končno rešiti. Upati pa smemo, da lepa misel, katere uresničenje bi bilo velikega kulturnega pomena, skoro postane dejstvo. Med tržaško inteligenco se nedvomno najde požrtvovalnih moč in žen, ki sprejmejo človekoljubno in rodoljubno nalogo ter prevzamejo predavanja. Med dekleti samimi vlada za to idejo mnogo zanimanja, ki priča, da ista hrepenijo po izobrazbi. Daj Bog, da bi na prihodnjem občnem zboru tudi v tem oziru že lahko poročali o delovanju in uspehih!

Slavje Prešernove stoletnice je našlo odmeva tudi v našem zavodu. Po inicijativi deklet samih odposlal se je k Prešernovi slavnosti v Ljubljano telegram, čegar stroške so dekleta sama zložila iz svojega. Vsebinska brzojavka je bila take:

„Iz vseh delov Slovenije zbrane — Prešernove čestilke smo udane, — med zbranimi je vsaka sklenila, — da ne potujči je nobena sila

— Pesnikov duh živi med nami. — Slava Prešernu, kličemo z Vami. — Gojenke „zavoda“ sv. Nikolaja.“

O tej priliki je tudi odbor poslal sledečo brzojavko: „Duh Prešernov naj budi, — duh Prešernov naj živi, — Prešerna pesnika orjaka — naj slavi Slovenka vsaka!“

„Zavod sv. Nikolaja“ stremi z vso vneto po spopolnjenju in napredku, a ovira ga v tem, kakor že rečeno, nedostajanje gmotnih sredstev. Pred vsem bi mu bilo treba prostornejšega stanovanja in primerne opreme. Prihodnje leto se mu bo seliti iz dosedanjih prostorov. Težko mu bo dobiti primernejših. Kako prijetno bi bilo, če bi naš zavod imel svoj lastni dom! Dal Bog, da postane vsaj nada, da ga dobi v doglednem času, mogoča!

Končno bodi izrečena srčna zahvala vsem slovenskim listom, da so, brez ozira na svoje politično stališče, se vedno radi odzivali prošnjam zavoda ter brezplačno priobčevali naša poročila in prošnje za podporo!

Zaključujem z željo: „Zavodu sv. Nikolaja“ daj Bog zreti kmalu jasnejših dni!

Za tem je poročala blagajničarka, gospa Marija Skrinjar, o denarnem stanju zavoda sledeče:

Svoje poročilo je završila gd. blagajničarica tako le: „Od vseh doposlanih avto sta me najbolj ganili dve, ki sem jih prejela od dveh preprostih, a po duhu in srcu plemenitih služkinj. Prva nam je poslala 22 K s podpisom: „kuharica v Kranju“, druga — Marija Mohave, rojena v Škofji Loki na Kranjskem, sedaj v službi v Trebčah pri Opčinah — pa 10 K z opazko: „Rodoljubkam v pomoč in podporo! Bog daj srečo! — Končno bodi vsem, vsem, ki so pripomogli, da smo tudi gmotno tako lepo napredovali, izrečena še enkrat najiskrenejša hvala! Naj bi nam tudi v bodoče ne manjkalo blagih podpornikov!“

Ista gospa je na to prečitala sklepni račun za upravno leto 1900, ki je sledeči:

I. Dohodki: 2126 K 63 v. II. Stroški: 1402 K 26 v.

Zavod ima gotovine naložene 524 K 43 v.

Ako reasumiramo vse dosedaj navedene podatke, najdemo, da je „Zavod sv. Nikolaja“ v kratki dobi svojega obstanka pokazal nenavadno življensko energijo ter dokazal, da temelji na pravi podlagi. Velezanimiva je o tem posebno izjava gd. blagajničarice, da se bo zavod v neko liko letih, ako se bo razvijal kakor doslej, lahko vzdrževal s samo redno udnino in posredovalnino.

Zavod je razkrinkal marsikateri brlog propalosti ter so tudi dotičniki dobili svoje plačilo. Zavod je vsestransko delal za blaginjo deklet. Dobrim dekletom je preskrbel dobre službe, za slabše je pa skrbel, da so se poboljšale ter jim potem nabavil službo ali pa delo. O onih pa, ki se niso hotele poboljšati, je obvestil starše ali pa županstvo ter s tem prvim prihranil sramoto, a občinam stroške za odgon in druge sitnosti. Navajalo se je tudi dekleta na varčnost, kajti to je ključ blagostanju, a naša dekleta žalibog ne znajo varčiti, le redkokdaj se zgodi, da bi katero dekle prostovoljno hranilo, pač pa lahko miselno zapravlja denar, ki si ga je težko prislužilo.

Zavod ima tudi namen, širiti med dekleti veselje do čitanja, ter je ta namen izvrševal, kolikor je bilo v njegovi moči.

Zavod je tudi skrbel za primerno razvedrilo onih deklet, ki so ob nedeljah in praznikih kar trumoma prihajale vanj.

Gospa predsednica je na to pozvala zborovalke, naj sedaj jasno izrečejo svoje mnenje in definitivno rešijo vprašanje: ali naj se služkinja sprejema v zavod vselej zopet, kolikokrat tudi zapusti službo. O tem se je vnela živahna debata, v kateri so poleg gospe Skrinjarjeve, gospe predsednice, gospe Gromove tudi druge zborovalke in dekleta izvajale, da mnogokrat služkinja ne more ostati v službi dalje nego nekaj dni ali en teden zaradi razmer, ki vladajo v dotičnih družinah. Mnogi gospodarji so kruti, odurni in krivični napram svojim služkinjam; nikdar jim iste ne store dovolj, nobene njihovo delo jim ni po volji. Dostikrat pa more služkinja poleg

težkega dela celo stradati. Brez vsake podloge se jih obdolžuje tatvine in raznih drugih pregreh, samo, da se jih muči in da se gospodinja maščuje, ako dekle noče dalje ostati v njeni hiši. Take reči se pač morajo po nekoč goditi, saj bi bilo inace čudno, kako da v nekaterih družinah ostajajo služkinje vselej po več let, a v nekaterih se menjajo teden za tednom. To go tovo ni samo slučajno. Krivično bi bilo torej, ako bi zavod hotel siliti dekleta, naj ostanejo v dotičnih hišah, in bi jih v nasprotnem slučaju ne hotel več sprejeti.

Končno so se zborovalke izrekle za to, da se gospej Skrinjarjevi v sprejemanju deklet in postopanju z njimi pusti popolnoma slobodno roko; ona naj vselej ravna tako, kakor ji narekuje človekoljubno prepričanje in bogata izkušnja.

Na to je gospa predsednica predlagala, naj občni zbor, da se izključi vsak nadaljni konflikt v notranji upravi, sprejme sledeči resoluciji:

I. Dekleta je sprejeti tolikokrat v zavod, kolikokrat se vrnejo.

II. Družinam, ki notorično radi menjajo služkinje in ne znajo z njimi postopati, se naj ne daje služkinj iz zavoda.

Ti resoluciji sta bili soglasno sprejeti.

Potem se je vršila volitev odbora ter so bile izvoljene soglasno gospe in gospice: Skrinjar Marija, Ponikvar Karla, Grom Maša, Klemenčič Ivanka, Blatnik Kunigunda, Epple Ivanka, Pegan Netka, Urdil Zorica, Krže Ivanka, Godina Vekoslava, Čarga Tončka, Gulič Lizika, Vinšek Marija, Zadnik Karolina, Ivančič Ivanka, Košir Terezina, Poš Mici, Pirjevec Marija, Čarga Marija, Doles Ivanka, Sever Alojzija, Žitnik Marija, Godina Milka, Zorut Rezika, Guštin Vekoslava, Prelec Marija in Vidmar Marija.

Slovenke in Slovenci! Iz predstoječega poročila lahko razvidite človekoljubni in rodoljubni namen, kakor tudi delovanje „Zavoda sv. Nikolaja“, a na drugi strani tudi zapreke, ki mu branijo razširiti svoj delokrog. Njegove važnosti nam torej ne treba še posebej povdarjati niti utemeljevati prošnje za nadaljno izdatnejšo podporo. Ne zabite našega zavoda in odprite zanj srce in roke!

Druge slovenske novice.

(„Slovenska Matica“) je določila v svoji zadnji odborovi seji tri odbornike, ki stopijo v zvezo z društvom „Slovenski pravnik“ glede prirejevanja popularno-znanstvenih predavanj.

(„Slovenska šolska Matica“ v Ljubljani.) Odbor tega najmlajšega slovenskega književnega društva jako marljivo deluje. Posrečilo se mu je že pridobiti prav lepo število priznanih pedagoških pisateljev, ki so z vsem zanimanjem pri delu. Pričakovati je torej, da bodo že prvi sadovi, ki hoče z njimi Matica svoje društvenike obdariti koncem prvega leta, pokazali, da hoče z vso resnobo in vneto gojiti polje pedagoške vede. Tudi društvenikov se je oglasilo že lepo število, od katerih jih je 583 letnino že plačalo; med njimi je 8 ustanovnikov. Toda lahko bi jih bilo še več. Pogrešamo med njimi še marsikoga, ki bi ne smel izostati. Še enkrat opozarjamo, da je vsakemu društveniku na korist, če se število društvenikov pomnoži. Čim več denarja ima društvo na razpolago, tem več darov more svojim društvenikom podajati. Še je čas, da se oglase za tekoče leto novi društveniki. Po pravilih se sprejemajo društveniki do konca rožnika vsakega leta.

(Umrl je) dne 15. t. m. v Ljubljani umrovljeni nadučitelj g. J. Borštnik v starosti 71 let. Za svoje zaluge kot šolnik je bil odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem. Mir in pokoj!

(Električna poulična železnica v Ljubljani) se otvori dne 18. avgusta letos. Železnica bo imela štiri pase in sicer od južnega do dolnjškega kolodvora ter do obeh bolnišnic.

(Umrla je) v Ljubljani v ponedeljek dne 13. t. m. učiteljica — na obrtni strokovni šoli gospa Marija Hlavka. Bila je pripoznana strokovnjakinja na polju umetnih veznin.

(Dobrodelni bazar) pod pokroviteljstvom baronice Hein, ki se je vršil v soboto v Ljubljani v „Narodnem domu“, je bil prav dobro obiskan; čisti dohodek znaša 8170 kron.

(XIII. glavna skupščina „Zaveze avstr. jugoslovenskih učiteljskih društev“ o Binkošti na Bledu.) Učiteljsko društvo za radoljski okraj se je marljivo lotilo priprav za letošnjo skupščino „Zaveze.“ V sporazumljenju z vodstvom „Zveze“ je ustanovilo prav lep program. Poseben odbor pa skrbi za zabavni večer, za potrebne prostore, prenočišča, banket itd. Načelnik pripravljalnega odbora, gosp. nadučitelj Fr. Rus, nas prosi, da objavimo, da naj se ne boje gg. tovariši in dame tovarišice draginje: preskrbel je nad 80 brezplačnih stanovanj, druga bodo po jako nizki ceni, od 60 vin. naprej. Za stanovanja in banket, ki bo veljal kuvert 2 K 40 vin., naj se takoj zglašijo udeleženci pri gosp. nadučitelju Rusu na Bledu. Na mnogobrojno in veselo svidenje na divnem Bledu.

(„Slovensko planinsko društvo“) priredi v nedeljo dne 19. t. m. slavnostno otvoritev pota v Tnali na Gorenjskem, ki veže Mojstrano z Radovno.

(Barnum & Baley) največji cirkus sveta pride dne 30. maja t. l. v Ljubljano in priredi dve predstavi, kjer se bodo videle stvari, ka kršnih še ni bilo videti v nobenem cirkusu. Cirkus se pripelje v Ljubljano s štirimi železniškimi vlaki v 67 vozovih, ki so po 20 m dolgi; razstavljen bo v 12 ogromnih šotorih, v katerih bo prostora za 15.000 ljudij. Cirkus ima 1000 oseb kot uslužbencev in 400 konj, vrednih 24.000 gl. Iz Ljubljane pojde cirkus v Maribor.

(Novo politično društvo) snujejo v Kamniku. Pravila so že predložena vladi v potrjenje.

(Umrl je v Kamnigoricu) na Gorenjskem g. Mihael Pesjak, trgovec in posestnik. Bil je vrl narodnjak ter iskren podpiratelj narodnih teženj. To je pokazal tudi v svoji oporoki; volil je namreč „Družbi sv. Cirila in Metoda“ 1000 K, „Slovenski Matici“ 200 kron, „Dramatičnemu društvu“ in „Družbi sv. Mohorja“ po 200 kron. Blag mu spomin!

(Glavo odtrgal je vlak) nekemu možu, ko je šel 12. maja po noči iz Radovljice po železni cesti domov na Dobravo.

(Brata ubil.) V Radečah sta se te dni stepla brata Janez in Jožef Cuznar. Janez je brata udaril z vilami tako, da je fant še tisti dan umrl.

(Ženo umoril.) Posestnik F. Šetina v Gabrijah, občina Toplice na Dolenjskem, je v jezi, da mu žena ni takoj odprla hišnih vrat, zabodel v pijanosti velik nož ženi v trebuh, ki je vsled tega umrla.

(Novo šolsko poslopje) zgrade na Vrhniki. V nji bo prostora za obe štirirazrednici in za novo obrtno nadaljevalno šolo.

(Nezgoda na železnici.) V Beljaku je prišel dne 4 t. m. nek 76letni delavec pod železnična kolesa, ko je skočil iz vlaka. Odtrgalo mu je obe nogi in edno roko.

(Samomor.) Nekoliko pred postajo v Nabrežini pri Trstu je skočil v soboto jutraj I. Štofla pod brzovlak, prihajajoč iz Trsta. Mož je bil vdovec, star okoli 45 let in je zapustil 8 otrok. Povod temu je bila — beda.

(Spomenik pokojni cesarici Elizabeti) nameravajo postaviti v Trstu ondodni patrijotje vseh strank. Sestavil se je v ta namen poseben delavski odbor, ki nabira darove po Primorju in po ostalih avstrijskih deželah.

(Velik kamen je ubil) v kamnolomu pri Sv. Ivanu poleg Trsta delavca I. Kneza. Zadel ga je na glavo in mu prebil črepinjo. Ponesrečenec je zapustil več nedoraslih otrok.

(Moško učiteljske v Gorici.) Govori se, da se moško učiteljske v Kopru razdeli na tri dele, in da pride slovenski oddelek v Gorico.

(Grški kralj v Opatiji.) V ponedeljek je prišel v Opatijo grški kralj Georgios. Volosko in Opatija sta bile vse v zastayah. Kralju so se predstavili zastopniki civilni in vojaški, katere je vodil namestnik grof Goës. Kralj se je divil prelepemu položaju kraja.

(Slovenski deželni poslanci v Istri) se ne bodo udeležili prihodnjega zasedanja deželnega zbora istrskega. Tudi petdesetletnico istrskega deželnega zbora bodo lahoni praznovali sami.

Dopisi.

Od Sv. Martina ob Paki. Dalje časa že opazujemo natančnost c. kr. pošte v Celju; ista menda ne ve, morebiti neče vedeti kje je Sv. Martin ob Paki (St. Martin a. d. Pack, Post Rietzdorf). Večina iz Celja poslanih dopisnic oziroma pisem, katera imajo popolnoma natančni naslov, pošljejo ti gospodje namesto tu sem — v Mozirje ali pa na Rečico v Gornji Savinski dolini in s tem velikokrat povzročijo zdatno škodo sprejemovalcem, posebno trgovcem.

Skrajni čas bi bil, da se gospodje celjski poštni uradniki natančno poučijo, da (St. Martin a. d. Pack, Post Rietzdorf) nikakor ni zamenjati z Mozirjem ali Rečico. Čudimo se, da celo pisma iz drugih držav, naslovljena na „St. Martin a. d. Pack, Steiermark“ naravnost tu sem prihajajo, a iz Celja pa, ki je samo 23 km od tod oddaljeno, več dni od pošte do pošte „vandrajo“, predno pridejo sem.

Morebiti smo v nemilost padli pri celjskih gospodih, ka li? Ali pa ne razumejo našega jezika, da niti bližnjih poštah ne poznajo.

Vsi prizadeti pozivljamo torej merodajna oblastva, da preskrbijo, da se ta nedostanost prej ko mogoče odpravi! B. . .

Politični pregled.

(Nov disciplinarni zakon za učitelje) je predložil članom šolskega odseka državnem zboru posl. prof. Stürgkh, v katerem se zahteva med drugim, da bodi preiskovalna instances okrajni šolski svet, ki mora takoj obvestiti obdolženca, da je vložena proti njemu disciplinarna ovadba. Obdolženec se mora zaslizati in njegove ustne in pismene izjave priložiti aktom. Tudi se mora pustiti obdolženca, da pregleda preiskovalni akt, naznani priče in porabi sploh vsa sredstva. Razsodišče je deželni šolski svet. Prizivno sodišče pa načno ministrstvo. Obdolženec ima pravico, da se osebno zagovarja ali pa vloži pismo opravičevanje. Obravnava ni javna. — Preosnova se bo vršila v deželnih zborih. To so pač dovolj skromne zahteve, kakršne so po zakon dovoljeno vsakemu budalcu, le učiteljstvo je izročeno brez obrambe vsakojakim ova duhom in maščevalcem.

(Radikalizem v Čehih.) Glasila Mladočehov so bili doslej „Narodni Listy“; sedaj pa jim ta list ne ugaja več, ker se ozira preveč na razmere mladočehskega kluba, zato hočejo zdaj osnovati drug list, ki bo imel popolnoma slobodna, radikalna načela.

(Vprašanje inkompatibilitete na Ogrskem.) V ogrski zbornici so začeli razpravo o novem zakonu o inkompatibiliteti, t. j. o nezdružljivosti. Nova predloga določa torej, kake službe izven parlamenta niso združljive z lastnostjo poslanca. Tako je n. pr. že samo ob sebi umevno, da vojak ne more biti poslanec. Ali v življenju je še raznih drugih takih položajev, ki niso združljivi z lastnostjo poslanca, zastopnika naroda. Na Ogrskem imajo sicer že zakon od leta 1875, ki določa slučaje inkompatibilitete. Tako so izključeni iz parlamenta politični in sodni uradniki — izvzemši vodilne osebe v ministrstvih, potem ljudje, ki so z državo v kupčijski zvezi in torej nekako materialno odvisni od vlade. A tega zakona se niso posebno držali, in so vlade najraje delovale za izvolitev takih ljudi, ki so bili od nje odvisni, da jih je lahko priklenila na se. Zdaj pa je opozicija prisilila vlado, da se zakon o inkompatibiliteti pregleda in premeni. Novi od vlade izdelani zakon, ki je zdaj na dnevnem redu v ogrski zbornici, je mnogo ostrejši od starega.

(Srbija.) Nsuočni minister Marinković in vojni minister Vasić sta podala odstavko. Prvemu bo naslednik vseučiliški profesor in bivši minister Kovačević, drugemu pa polkovnik generalnega štaba Janković.

(Nemški državni zbor) je nastopil dne 11. t. m. velike parlamentarne počitnice, ki bodo trajale do 26. novembra. Vzrok temu je, ker poslanci niso hoteli dovoliti kanalske predloge. Nekateri krogi so pričakovali celo razpusta parlamenta, no, vlada je za enkrat še prizanesla poslancem.

(Francoska) vlada je pripravljena dovoliti v zbornici 55 milijonov frankov za podporo delavcev, nezmožnih za delo; to vsoto meni dobiti iz premoženja razpuščenih redovnih družab. Vrh tega hoče vlada ustanoviti delavske preskrbovalnice.

(Na Španskem) še vedno ni miru. Vsaki dan je čuti o pojavih upora. Tako so v Barceloni požgali delavci carinsko hišo. Prihiteli so na pomoč vojaki, in je bilo na obeh straneh mnogo mrtvih. Redarstvo je prijelo nekaj anarhistov. Sodnija je obsodila 12 oseb na smrt, 15 pa v prognanstvo na Kanarske otoke.

(Na Norveškem) so uvedli splošno volilno pravico za občine; ne samo vsi moški v določeni starosti, tudi ženske, ki imajo vsaj 300 K letnih dohodkov imajo volilno pravico. A v Avstriji?

(Vojna v južni Afriki.) Lord Kitchener je baje nasvetoval angleški vladi, naj ponudi Barom ugodne mirovne pogoje, ker bi sicer mogla vojna trajati še leta in leta. Angleži so na bojišču v jako slabem položaju, in uvidevajo tudi sami, da je najpametnejše, ako sklenejo mir. Vse kaže, da ostanejo Buri končno vendar le zmaganci. Dewet prodira z Delareyem v zahodnem Transvaalu, kjer je polčraj za Angleže nevaren; angleška generala Methuen in Babington sta se morala umakniti, istotako je Botha prisilil Plumerja, da je svoje čete umaknil. Miru se upira menda edini minister Chamberlain.

(Dogodki na Kitajskem.) Kitajski pooblaščenec izdeluje spomenico, v kateri predlagajo članom kitajske cesarske rodbine, naj se od evropskih držav zahtevana odškodnina izplača v 30 letih. Denar naj se vzame iz davčnih dohodkov soli in iz notranjih carinskih dohodkov. Vlada namerava tudi povišati carino na uvoz ter s tem zadeti tuje inozemske trgovine. S tem bi bile torej odškodovane tuje države, in Kitajski bi trpela mnogo manj.

Razne stvari.

(Dunaj) ima 1.648.327 prebivalcev, to je 265.168 več kakor pred 10 leti. Nemcev je 1.385.955, Čehov je 102.972, za 31.140 več kakor pred 10 leti, Slovencev je 1329, za 503 več kakor leta 1890.

(Cigani na Ogrskem.) Po najnovejših statističnih podatkih je na Ogrskem 274.000 Ciganov; 58.747 je bilo otrok dolžnih hoditi v šolo; 40.624 otrok pa ni obiskovalo nobene šole. Več kakor polovica je katoliške vere, drugi so protestantje ali pravoslavni. Po narodnosti in jeziku je: 104.750 Mažarov; 81.948 je naznanilo cigansko govorico kot materinski jezik; drugi so Rumuni, Slovaki, Srbi in Nemci.

(Velikanski požar v Galiciji) je divjal v Oleszowu. Tekom treh ur je bilo vse mesto in dve sosednje vasi žrtev ognja. Več žena in otrok je zgorelo. Dve cerkvi, pošta in druga javna poslopja so zgorela. 1100 rodbin je brez strehe.

(187) 1

Naznanilo.

Dne 28. maja t. l., zvečer ob 8. uri
vrši se

v hotelu Fran Rajster-ja v Šoštanju

občni zbor

„Konsumnega društva v Šoštanju“.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo blagajnika in predložitev računskega sklepa.
3. Razprava o razdružitvi društva.
4. Razni predlogi.

Za slučaj, da občni zbor ni sklepčen, vrši se prihodnji občni zbor dne 22. junija 1901 ob istem času in z istim dnevnim redom.

Za načelnništvo: Dr. Fr. Mayer.

Dva vinograda

sta po ugodni ceni naprodaj, vsaki po 5 oralov velik, na lepi solnčni legi v Dobrežicah v kozjanskem okraju.

K vinogradom spada tudi ena hiša in klet ter 7 močnih sodov po 10—12 polovnjakov.

Proda se iz lastnega nagiba. Kupci blagovolijo vprašati pri lastniku Albinu Kolariču v Št. Lorencu, pošta Št. Pavel pri Preboldu.

(190) 6—1

Išče se

(189) 1

meblirana soba

(najljubše v okolici Celja)

z obedom in večerjo za gospo, katera bi rada s hčerjo prebila tukaj počitnice. — Ponudbe pod „Zagreb“ na upravništvo „Domovine“ v Celju.

Vinograd naprodaj

z gozdom blizu železniške postaje Rečica. — Več pove Urša Taberšek, Slatina šte. 15, (186) 1 pošta Rečica na Paki

Prva tržaška razpošiljatev na deželo

France Mirt, Trst

priporoča najgorkeje p. n. slovenskemu občinstvu svojo zalogo kave, riža, južnega sadja, olja, čaja, čokolade, konserv, rib, sira, vina namiznega in za desert itd.

Blago se razpošilja po železnici v količkah od najmanjše 30 kg. vsebine sestavljene iz edne ali pa iz več vrst blaga kakor tudi v poštah količkah od 4¹/₂ kg. vsebine.

Vožnino in embalažo plača pošiljatelj.

Poštni količki (4¹/₂ kg. vsebine franko).

Kava.	K.
Santos I. izbran količ 4 ¹ / ₂ kg. stane	11.40
Santos II.	10.40
Java zelena	12.20
Java gold.	15.58
Ceylon I.	14.24
Ceylon Perl.	15.60
Kuba I.	16.15
Portorico ext.	15.20
Mokka prava arab.	16.15
Riž.	
Karolina	8.80
Ostiglia glace	8.40
Japonski	2.78

v zabojčkih s kositarjevo posodo [Schraubenverschluss.]

	K.
Nizza extra zabojček 4 kg. vsebine	7.56
Genoa	7.56
Aixor	7.40
Jedilno	5.80

Vino (Desert.)	
Marsala sodček 4 lit. vsebine stane	10.—
Malaga	14.60
Lacrimae Christi	14.60
Madera sodček	14.60
Cipro	13.20

Orančo.	
Mesina v košaricah 30—32 komadov	3.90
Mesina krvave	3.60
Limone	2.80

Milo (Spremitura.)	
najboljše za britev, toaletno in fino perilo zabojček 4 ¹ / ₂ kg. vsebine	4.50

Virh.	
Naturel količ 4 ¹ / ₂ kg. vsebine	5.80
1/2 Lacrima	6.70
Izbran	9.50

Častitim g. duhovnikom priporoča posebno svojo zalogo virha kakor tudi olja in dušice za večno luč ter si usvoja izvršiti č. naročbe z nemudno in natančno postrežbo.

Obširnejši ceniki se po želji razpošiljajo brezplačno.

Spoštovanjem udani

(188) 10—1

France Mirt.

50 meterskih centov

sladkega sena je po nizki ceni naprodaj. Več se izve pri Alojziju Kupec, posestnik v Št. Pavlu. Proda se tudi popolnoma nov marof s kozolcem.

(191) 1

(180) 2-2

Stenograf

(izvežban), se sprejme v pisarno dr. Kolšeke v Laškem.

Za pobarvanje šolskih tabel

priporoča trgovina Dragotin Hribar-ja v Celju izborni.

temni lak

brez leska, po originalni tovarniški ceni kilogram po 3 gl. 80 kr. Eden kilogram tega laka zadostuje za pobarvanje 4—6 tabel. Zunanja naročila izvršujejo se točno.

(175) 3-3

Spreten mizar

se sprejme v delo in samostojno stanovanje s 1. junijem tega leta.

V-č se poišče v Gaberjih pri Celju h. št. 51.

Dežnike
iz klota, volne in
svile, ter
solnčnike
za dame, gospode
in otroke
priporoča
P. KOSTIČ
v Celju.
(276) 8-8

Svoji k svojim!

ANTON KOLENC

trgovec v Celju

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“

priporoča čistiti duhovščini in slavnemu
občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na
debelo in drobno.

Naznanjam, da kupujem tudi letos, kakor
vsako leto vsakovrstne cvetke, rastline in ko-
reninice lepo v sešči posušene, da lepo zeleno
barvo obdrže, po najvišjih cenah. Kakor: bez-
govo gobo, kamillee, tisočrože, malinsko štopo,
lipovo cvetje, sploh vse rastline, cvetke in ko-
reninice; tudi kupim vsake vrste deželnih pri-
delkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo,
proso, konoplje, laneno seme in ržene rožičke.
Ob času vsako sadje, vse deželne prideleke po
najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake
vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in
kuretinu. Kupim tudi suhe gobe, orehe,
čespije, bruske, itd., vse po najvišjih cenah.

Nadalje kupujem

predivo, jabolka

fižol, vsake vrste laneno seme itd., itd.

Svoji k svojim!

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim,
delojdnim in stalno naseljenim osebam
s povzetjem zastopa domače zavarov-
valne družbe prve vrste. — Poučbe
pod „1.798“ Gradec, poste restante.

(107)

Proda se

lepo veliko posestvo v Lokovici.

Isto je oddaljeno četrť ure od trga Šoštanja in leži na
lepem solnčnem kraju, zemlja je dobro obdelana in z lo-
rodovitna, ravnotako tudi vinograd, kateri da dobro vino.

Celo zemljišče meri okoli 34 orolov in se redi
skozi celo leto lahko 10 — 12 glav goveje živine.

Poslopja in sicer hiša, gospodarsko poslopje, ko-
zolec, kašta, v kateri se spodaj nahajajo kleti in svinski
hlev, so v dobrem stanu.

Premičnine so vsakovrstne pri posestvu in pri
vinogradu in se prodajo skupaj s posestvom.

Vse natančneje se izve pri **Mihaelu Cerovšku**,
posestniku v Šoštanju.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12.

razpošilja gratis in franco kataloge v slovenskem je-
ziku z več kakor 400 slikami o vseh vrstah aparatov
za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo, vi-
narstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za reelno postrežbo se garantira.

Ugodni plačilni pogoji.

Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

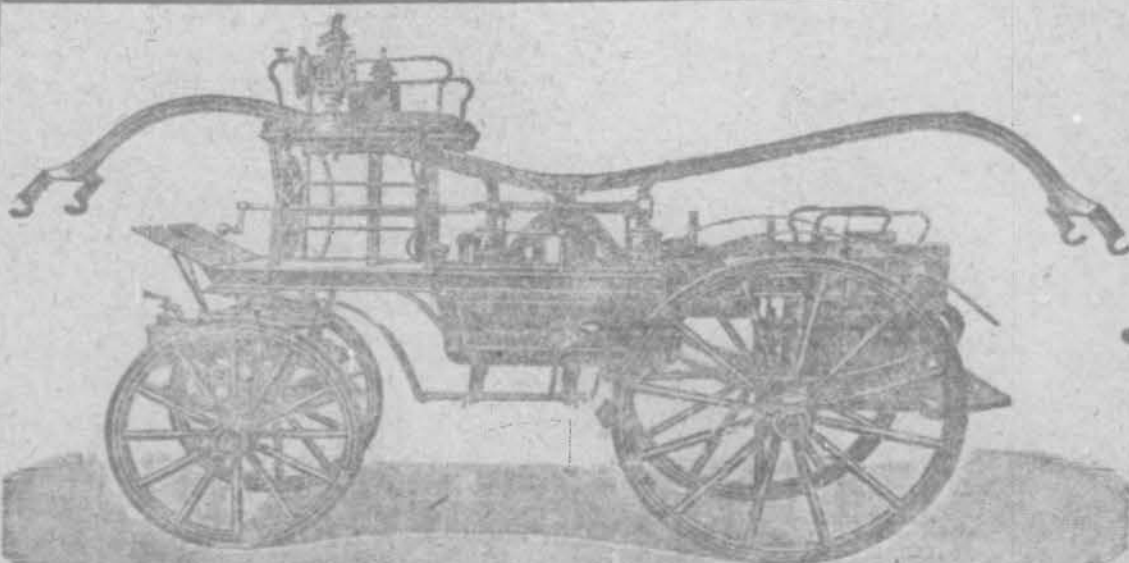
ces. kralj.

privilegiran lastnik

Dunaj, III. Erdbergstr. št. 12.

Na slovenska vprašanja se odgovarja slovensko.

Svoji k svojim!

Podružnica Zagreb.

C. i kr. priv. tvornica
brizgalnic, cevi in
kmetijskega orodja

R. A. SMEKAL

v Čechu na Moravskem

podružnica Zagreb

nudi sl. gasil. društvom

brizgalnice vsake vrste s

patentom proti zmrzlini

cevi in opreme. Posest-

nikom kmetijske stroje

ter peronospora-škropil-

nice, slednje po 22 kron

komad franco vsaka

pošta. Plečila tudi na

obroke. Prekupcem zna-

ten rabat.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji meri.

Opozarja na svojo veliko zalogo travert, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščne,
kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah,
cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja,
kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Velika zaloga poljedelskih in vinorejskih strojev, raznovrstnih sesalk za vod-
njake in kletarstvo.

Gg. poljedelcem priporočam kot najizvrstnejše umetno gnojilo **Tomažovo**
fosfatno moko po tovarniški ceni in poljski mavec za gnojenje detelje.

Pozor gg. kovači! V večjo udobnost svojih cenj. odjemalcev omislil sem si stroj
za osločenje kolesnih šin, katerega se zamorejo isti v mojem skladišču vedno posluževati.

* Slavno občinstvo vabim najljubneje, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *

Zacherlin

pomaga izbornu kot nedo-
sežen uničevalec mrčesa.

Celje: Traun in Stiger
Frane Pčnik
Alonzi Waidner
Viktor Wegz
Milan Hodevar
Jos. Potanetz
Josip Matič
Friderik Jakovitch
Fr. Rischlawy
Karl Gela, lekarna
Fran Zanger

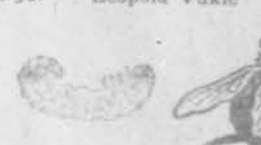
Celje: Anton Kolenc
M. Rauscher lekarna
Josef Simz
Anton Topoljak
W. Wratko
Anton Fajon
Dobrna: Jos. Sikosak
Braslovce: Ant. Plaskan
Josip Pauer
Gomilsko: I. Idvorski
Fran Cukala

Vojnik: Fr. Zottl
Hrastnik: Alojzija Banerheim
Konsumno društvo
Josip Wouk
Ljubno: Fr. X. Petek
Janez Filipič
Sevnica: A. Fabiani
S. F. Schalk
Ladovik Smole
Zwenkel & Comp.
Trg Lemberg: Franc Zupanič

Laško: Andrej Elsbacher
Karl Hermann
Kmetijsko društvo
Planina: Lad. Schescherko
F. Wambrechtammer
Gornigrad: Jakob Božic
Poljčano: Ferd. Ivanus
A. P. Krautdorfer
Anton Schwelz
Karl Sima
Leopold Vukič

Pristova: Marija Suppanz
Ad. Suppanz
Fran Mathias
Franc Varlec
Adalb. Globočnik
Fran Karlin
St. Jurij: J. F. Schescherko
St. Jurij ob Tab.: Fr. Plaskan
St. Lovrenc: Elija Turin
Smarje: Josip Wagner
Janez Lischaligg

St. Pavi: Norbert Zanier
Konsumno društvo
Trbovlje: J. M. Krammer
Fran Pollak
Rob. Stenowitz
Janez Müller
Janez Založnik
Videm: Ivan Novak
Vitanje: Anton Jaklin
Velenje: Karl Fischler
Konjice: Fr. Kupnik

Lastnina in tisk D. Hribar-ja v Celju.

Odgovoren za tisk Ivan Spindler.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ante Beg.